

rat. 22/8-66

LIPERIN PITÄJÄN KIINTEÄT MUINAIS-

JÄÄNNÖKSET

L i p e r i n kiinteät esihistorialliset muinaisjäännökset.

1. K y l ä n s ä r k k ä

Kivikaautinen asuinpaikka. Kampakeraaminen aika. II.

kl Liperi, tl

peruskartta 4223 02 LIPERI

koordinaatit: x = 6935 16, y = 469 92, z = n. 85

Liperin kirkosta n. 1,5 km kaakkoon, Kylänsärkkä-nimisen harjanteen kaakkoisrinteellä. Laajahko sorakuoppa tuhonnut asuinpaikan suureksi osaksi, löytöjä kuopan etelälaidalta.

Löydöt: keramiikkaa, kvartssia (KM 15894, 16746, 16918)

Inv. P. Sarvas 1964-65.

2. J u v o n e n

Varhaisrautakaautinen asuinpaikka. II.

kl Taipale Viinijärvi, tl om. Liisa Kuikka, tl.om. Sirkka Oinonen
peruskartta 4223 03 VIINIJÄRVI

koordinaatit: x = 6949 26, y = 460 06, z = 80 - 85

Viinijärven ortodoksisesta kirkosta 0,5 km lounaaseen, Taipaleenjoen länsirannalla, rautatiesillasta n. 100 m etelään. Hiekkaisista tonttimaata. Jokeen päin maasto laskee terasseina, löydöt ylimmältä tasanteelta.

Kaivaus: Luho 1958, 25 m²

Löydöt: keramiikkaa, rautakuonaa ym. (KM 14254, 14554, 14980, 16131)

Inv. P. Sarvas 1964-65; tark. Huurre 1975.

3. K a r p a l o s u o

Kivikaautinen asuinpaikka ? II.

kl Taipale Kangasranta, tl 1) Karpalosuo 44:80, om. Lyydia Piiparinen, 2) 44:16 , om.

peruskartta 4221 12 KAARNALAMPI

koordinaatit: länsipää x = 6949 10, y = 458 92, z = 82,5-85

itäänpää x = 6949 10, y = 459 14, z = 82,5-85

Viinijärven ortodoksisesta kirkosta n. 1,5 km länsilounaaseen, rautatien ylittävästä maantiesillasta 300-400 m itään, maantien pohjoispuolella. Hiekkaisista etelään viettävää pelto- ja metsärinnettä, löytöjä Karpalosuon talon luota sekä siitä 100-150 m itään metsäteiden risteyksen seudulta.

Löydöt: kvartssia ym (KM 20008)

Inv. P. Sarvas 1964-65; tark. Huurre 1975.

4. R i n t e e l ä

Kivikeutinen asuinpaikka. II.

kl Taipale Viinijärvi, tl Rinteelä 1:27, om. Hannes Luukkonen
peruskartta 4223 03 VIINIJÄRVI

Koordinatit: a) $x = 6947\ 98$, $y = 461\ 64$, $z = 85$

b) $x = 6947\ 72$, $y = 461\ 78$, $z = 85$

Talo on maantien eteläpuolella, Viinijärven ortodoksisesta kirkosta n. 2 km kaakkoon. a) Feltorinne talon luona. b) Feltorinne ed. paikasta n. 300 m eteläksäkkoon, tilustien itäpuolella. Mahdollisesti yhtenäinen asuinpaikka.

Löydöt: taltta, reikäkivi, kvartssia (KM 11583, 11642, 20009)
Inv. P. Sarvas 1964-65; tark. Huurre 1975.

5. K u o p p a l a

Kivikeutinen asuinpaikka. II.

kl Taipale Viinijärvi, tl Kuoppala 30:18, om. Esko Leppänen
peruskartta 4223 03 VIINIJÄRVI

koordinatit: eteläpää $x = 6949\ 06$, $y = 460\ 24$, $z = 82,5-85$

pohjoispää $x = 6949\ 22$, $y = 460\ 20$, $z = 82,5-85$

Viinijärven ortodoksisesta kirkosta n. 500 m etelälounaaseen, Taipaleenjoen itärannalla reutatieistä etelään. Joen rannassa alava hiekkatasanne, sen itäpuolella korkea törmä. Löytöjä pelloilta törmän päältä ja juurelta. Vastapäätä joen länsirannalla Juvosen asuinpaikka (H:o 2).

Löydöt: kvartssia ym. (KM 18906, 18907, 20010)

Tark. Huurre 1975.

6. H y l k y l ä

Kivikeutinen asuinpaikka ? II.

kl Taipale Kangasranta, tl Hylkylä 63, om. Viljo Mielonen
peruskartta 4221 12 KAARNALAMPI

koordinatit: $x = 6949\ 46$, $y = 457\ 88$, $z = n. 82,5$

Viinijärven ortodoksisesta kirkosta n. 2,5 km länsilounaaseen, n. 100 m maantiestä etelään, Ristonkankaan tienristeyksestä n. 300 m länteen. Hiesuista Sysmänjokeen viettävää peltoa.

Löydöt: asbestikeramiikkaa (KM 16421)

Inv. P. Sarvas 1964-65.

Sisällysluettelo P.Sarvaan laatimaan
Liperin pitäjän inventointikertomukseen.

II - IV

Johdanto				
1. Liperinkylä, Kyläsärkkä, kivikautinen asuinpaikka				1
2. Taipaleenkylä, Juvonen, " "				1
3. Taipaleenkylä, Karpalosuo, mahd. kivik. asp.				2
4. Taipaleenkylä, Rinteelä, " " "				3
5. Liperinkylä, Törppölä, kivikautinen löytöpaikka				3
6. Taipaleenkylä, Hylkylä, " <i>Kangasranta</i> "				4
7. Taipaleenkylä, Tuomaala, " "				5
8. Taipaleenkylä, Notkola, " "				5
9. Kompero, Soirinen, " "				6
10. Lammu, Kallio, " "				6
11. Risti, Juoppola, " "				7
12. Liperinkylä, Koivuvaara, kiviesineen summittainen löytöp.				7
13. Liperinkylä, Saraste, " " "				8
14. Liperinkylä, Perttisaari " " "				8
15. Taipaleenkylä, asema, " " "				9
16. Vaivio, Salmela, " " "				9
17. Ruokolahti, Riihelä, " " "				10
18. Kolehkala, Paljakka, " " "				10
19. Kolehkala, Pohjattoman Lappala, " "				11

Liitteet: Suomen taloudellisen kartan lehdet 89 (Heinävesi), s. 12-14
90 (Pyhäselkä) ja 102 (Outokumpu).
Kuvatauluja 2 kpl sisältäen negatiiveista 31567-76 tehdyt kopiot. s. 15-16

Liperin pitäjän kiinteiden muinaisjäännösten inventointi.

Allekirjoittanut suoritti kesinä 1964 ja 1965 Karjalaisen kulttuurin edistämisseuran myöntämän stipendin turvin Liperin pitäjän kiinteiden muinaisjäännösten inventoinnin. Työn jakaantuminen kahden kesän kohdalle johtuu ennen kaikkea ensimmäisenä kesänä juuri inventoinnin aikaan vallinneesta sadekaudesta, jolloin mm. valokuvien ottaminen löytöpaikoista oli mahdotonta ¹⁾.

Omana inventointia vaikeuttavan seikkana mainittakoon peruskartan puute: monien järvienlaskujen johdosta eivät nykyiset rantaviivat suinkaan seuraa esihistoriallisen asutuksen aikaista rantaviivaa, vaan vanhemmat rannat sijaitsevat metsiissä. Korkeuskäyrien puuttumisen takia ei inventoija voi kartan avulla etsiä esim. kivikautista rantaa ja siten yrittää löytää merkkejä kivikautisista asuinpaikoista, jotka ovat sijainneet rannan tuntumassa. Mutta inventoijalla oli myös helpottavia tekijöitä kohdallaan: pitäjän avuliaat asukkaat, jotka auliisti opastivat sadesäässä ja kesken kiireittensäkin eri löytöpaikoille.

Liperin pitäjä rajoittuu pohjoisesta lukien Polvijärven, Joensuun kaupungin, Pyhäselän, Rääkkylän, Heinäveden ja Kuusjärven kuntiin. Pitäjälle on leimaa antavina kaksi vesistöä: Pohjoisosassa kuntaa sijaitsee Viinijärvi, jonka etelärannalla on Taipaleen kylä, kirkon ohella Liperin toinen keskuspaikka. Pitäjän eteläosaa hallitsee Orivesi, jonka pitäjän keskiosa jakaa kahteen selkään: Heposelkään ja Pyhäselkään. Molemmat vesistöt ovat useaan kertaan lasketut, joten alkuperäistä rantaviivaa ei missään tapaa. Viinijärven pinta

on mm. noin 4-5 m alkuperäistä pintaa alempana. Vesistöistä mainittakoon vielä hiekkarantainen myös laskettu Kuorinkajärvi pitäjän keskellä.

Pitäjän pohjoisosat ovat pääasiassa hiekkaperäistä aluetta, joka itäosissaan Liperin aseman ja Ylämyllyn välisellä alueella on harjunaismaa, lännempänä taasen, Taipaleen kylän seutuvilla matalampaa kangasmaata. Maaston hiekkaperäisyyden huomaa hyvin ajettaessa pitäjän pohjoisosien halki uutta Joensuun-Kuopion valtatieä.

Pitäjän länsiosa Heposelän länsipuolella on louhikkoista "korpi-maisemaa", jonka asutus on huomattavasti harvempaa kuin muiden kunnan osien. Täällä vuorottelevat kivikkoiset mäet ja vetiset suot siellä täällä pilkottavien peltotilkkujen kanssa. Ainoastaan Ristin kylän seudulla on havaittavissa suurempia peltoaukeita aaltoilevilla rantatöyräillä.

Pitäjän keski- ja itäosat, Taipaleen kylän eteläpuoli, Komperon kylä, kirkonkylä ja Tutjunniemi ovat pääasiassa savialuetta. Maasto on suhteellisen matalaa ja pellot ovat suurimmaksi osaksi vanhalta Oriveden pohjalla. Poikkeuksena maaston mataluudelle on kirkolta Tutjunniemeen päin kulkeva soraharjanne, jonka pohjoispäässä sijaitsee yksi pitäjän harvoista kivikautisista asuinpaikoista: Kyläsärkkä.

Pitäjästä talteen saadut muinaisesineet ovat suhteellisen harvalukuiset ja kaikki peräisin kivikaudelta. Rautakautista esineistöä ei ole tavattu ollenkaan huolimatta siitä, että muinainen karjalisten vesitie kulki Laatokalta Ouluun Orivettä pitkin Liperiin kuuluvan Tutjunniemen ohi.

Inventoinnin tärkeimmiksi tuloksiksi jäivät kivikautisten löytöpaikkojen sijaintien määrittelyt, uusia kivikautisia asuinpaikkoja löytyi ainoastaan kaksi hyvin epävarmaa. Syynä kivikautisten

asuinpaikkojen vähyyteen lienee ennen kaikkea pitäjän voimaperäisimmin viljellyn alueen sijaitseminen vesijättömaalla. Tällä kohdin vanhat asuinpaikat sijaitsevat metsissä vanhan rantaviivan tuntumassa ja niiden tuleminen päivänvaloon on hyvin sattumanvaraista ja pääasiassa riippuvainen hiekanotosta ja hiekkakuoppien perustamisesta.

Helsingissä 1.7.1966

Pekka Sarvas

Pekka Sarvas,

1. Pitäjä: Liperi Löydökset: KM 15894:1-24
16746
Kylä: Liperinkylä 16918:1-2
Kyläsärkkä-nöminen hiekkakuoppa
om. autoilija Janne Nuutinen ja mv. Hilja Utriainen

Asuinpaikka sijaitsee n. 1,5 km Liperin kirkolta kaakkoon, Ruokolan tien länsipuolella olevan hiekkakuopan eteläreunalla. Asuinpaikka on suurimmaksi osaksi tuhoutunut hiekanotossa, niin että vain siellä täällä hiekkakuopan eteläreunalla on nähtävissä merkkejä asuinpaikan alarajasta (n. 50 metrin matkalla). Paikkakuntalaisten kertoman mukaan on paikalla ollut jyrkkärinteinen soramäki, joka on kokonaisuudessaan kaivettu pois; ilmeisesti on asuinpaikka sijainnut kyseisen mäen juuressa. Asuinpaikan löytämisestä ks. Tuomas Björkmanin Kertomusta.

2. Pitäjä: Liperi Löydökset: KM 14254
14980
Kylä: Taipaleen kylä 14554:1-42(kaivaus)
Palsta: Juvonen (ent. omistaja) 16131:1-24
om. Liisa Kuikka (os. Viinijärvi)

Paikalla on Ville Luho suorittanut koekaivauksen vuonna 1958 ja Tuomas Björkman on tarkastanut sen vuonna 1960. Lähemmät tiedot saatavissa asianomaisista kertomuksista.

Lisänä edellisiin paikkoihin on mainittava, että paikan omistaja on vaihtunut ollen nykyään Liisa Kuikka (1965).

3. Pitäjä: Liperi

Kylä: Taipaleen kylä

Talo: Karpalosuo RN:o 44⁸⁰

om. Otto Piiparinen (os. Viinijärvi, Kangasranta)

Paikka sijaitsee n. 1,5 km Viinijärven asemalta länteen uuden Joensuu-Outokumpu valtamaantien pohjoispuolella n. 100 m. tiestä pohjoiseen ja n. 200 m. itään Varkauden rajasta. Paikka on etelään viettävää hiekkaista rinnettä, joka on metsästä raivattu omakotiasutukselle.

Paikan omistaja Otto Piiparinen ja hänen naapurinsa ovat keränneet paikalta yhteensä n. 60 pitkulaista pääasiassa kiilleliusketta olevaa "painokiveä", suurimpien pituus on n. 30 cm ja paksuus sekä leveys n. 10-15 cm. Pääasiallisin löytöpaikka on ollut Piiparisen perunamaa heti talon eteläpuolella. "Painokivet" ovat hyvin primitiivisen näköisiä ja saattanevat olla luonnontuotettakin, niitä ei ole sen paremmin otettu talteen vaan ne lojuvat Piiparisen ulkorakennuksen kivijalan vieressä.

Paikalla kerrottiin, että Piiparisen naapurista olisi aikoinaan löydetty laakea hioinkivi, joka kuitenkin myöhemmin olisi sijoitettu naapurin kaivon pohjaan. Samoin kerrottiin, että paikalta on löydetty silloin tällöin ukonkiviä. Perunanvarsien ollessa tuuheimmillaan Piiparisen pellossa, en voinut tarkastaa tiedon todenperäisyyttä. Paikalla saattaa olla kivikautinen asuinpaikka.

4. Pitäjä: Liperi Löydökset: KM 11583
Kylä: Taipaleen kylä 11642
Talo: Rinteelä RN:o 1¹⁸
om. Hannes Luukkonen (os. Viinijärvi)

Paikka sijaitsee n. 1,5 km kaakkoon Viinijärven asemalta ja noin 300 m. etelään nykyisestä Joensuun-Outokummun maantiestä.

Paikka on viljelty peltoaukea, joka kohoaa hieman korkeammalle sen eteläpuolella levittäytyvää viljelysaukeaa, joka on järven pohjaa. Esineiden tarkkaa löytöpaikkaa ei kukaan talossa muistanut, mutta asukkaat olivat kuitenkin sitä mieltä, että ne ovat löytyneet nykyisen asuinrakennuksen itä- ja eteläpuolelta n. parinsadan metrin säteellä talosta. Yritin tarkastella pellon reunat mahdollisimman tarkkaan, mutta mahdollisesti kasvillisuudesta johtuen löysin ainoastaa yhden pienen kvartsin, joka saattaa olla peräisin kivikautiselta asuinpaikalta. Maaperä on talon ympärillä hiekkapitoista.

5. Pitäjä: Liperi Löydökset: KM 16917
Kylä: Liperinkylä
Talo: Törppölä
om. Sakari Hämäläinen (os. Liperi as.)

Löytöpaikka sijaitsee n. 300 m. etelään Törppölän talosta, n. 100 m. Joensuu-Outokumpu valtamaantien eteläpuolella ja n. 60 m. itään edellämainitulta tieltä Liperin kirkolle vievän tien itäpuolella. Paikka on peltoa, joka muutama vuosi sitten on raivattu pelloksi. Kourutaltoa löytyi ojankaivuussa n. 20 cm syväältä hiesupitoisesta maasta. Kaikesta päätellen on löytöpaikka ja sen ympäristö vanhaa

Kuorinkajärven pohjaa.

Minkäänlaista kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavaa ei paikalla ollut havaittavissa.

LIPERI EDUNOIKSANTA 1

6. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 16421

Kylä: Taipaleen kylä

Talo: Hylkylä RN:o 63

om. Viljo Mielonen (os. Viinijärvi)

(NIMI MUUTETTU 4.2.96 H/Pk)

Löytöpaikka sijaitsee n. 3 km Viinijärven asemalta länteen ja n. 100 m uuden Joensuu-Outokumpu valtatie eteläpuolella sekä n. 300 m länteen Ristonkankaalle vievän tien risteyksestä. Valtamaantien eteläpuolella levittäytyy laajahko peltoaukea, jonka pohjoisreunaa raivatulta uutispelloilta saviastiapalaset löytyivät ojankai-
vuussa n. lapionpiston syvyydestä. Löytökohta oli tarkoin tiedos-
sa ailekirjoittaneen käydessä paikalla, muuta sen ympäriltä ei löytynyt mitään muuta esihistorialliseen asutukseen viittaavaa. Löytöpaikan pohjoispuolella kohoaa kangasmaasto valtatieä kohti. Huolimatta siitä, että kaivoin kankaalle useita koekuoppia, en löytänyt mitään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa. Löytöpaikka ja sen eteläpuolella oleva peltoaukea vaikuttavat vanhalta järvenpohjalta paksuine turvekerroksineen ja hiesupi-
toisine maineen.

7. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 10235

Kylä: Taipaleen kylä

Talo: Tuomaala

om. Mauno Vornanen (os. Kaarnalampi)

Löytöpaikka sijaitse n. ^{6,5} km ^{lounaaseen} ~~etelään~~ Viinijärven asemalta, lähemmin määriteltynä n. 100 m päässä Tuomaalan talon länsipuolella alkavan peltoaukean talon vastakkaiselta laidalta. Matkaa talosta paikalle on n. 400 m. Paikka on pelloksi raivattua suota, josta löytö tehtiin ojankaivuun yhteydessä suomudan alla olevasta savikerroksesta n. 40 cm syvyydestä.

Löytöpaikan länsipuolella olevasta Majasärkkä-nimisestä kalliosta pikkumäestä, jonka vanhojen löytötietojen mukaan tulisi sisältää tuhkaa ja palaneita kiviä, en löytänyt mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa; en edes tuhkaa tai palaneita kiviä.

8. Pitäjä: Liperi

Löydökset: poikkiteräinen tasatalta

Kylä: Taipaleen kylä

Pohjois-Karjalan Museossa

Talo: Notkola RN:o 53⁹

Joensuussa

om. Oskari Tukiainen (os. Ristonkangas, Viinijärvi)

Löytöpaikka sijaitsee n. 4,5 km länteen Viinijärven asemalta Sysmäjoen varressa olevan laajan peltoaukean lounaislaidassa, n. 400 m pohjoiseen Notkolan talosta. Metsänreunasta löytöpaikkaan on n. 120 m. Paikka on mutapintaista peltomaata, jossa mutapinnan alla on vaalea hiesukerros; löytö on tehty n. 40 cm syvyydestä.

Paikka on aivan ilmeisesti vanhaa järvenpohjaa eikä sillä eikä sen lounaispuolella kohoavan metsäkkeen alueella ollut havaittavissa mitään esihistorialliseen asutukseen viittaavaa.

9. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 13239

Kylä: Kompero

Talo: Soininen

om. Arvo Soininen (os. Viinijärvi, Kompero)

Löytöpaikka sijaitsee n. 4 km etelään Viinijärven asemalta ja noin 1500 m länteen Varkauteen johtavasta tiestä Puromäestä Kaarnalamille vievän tien leikkauksessa. Löytöpaikka on länteen viettävä moreenimäki, jonka alapuolella n. 100m päässä virtaa pieni puro Viinijokeen.

Käydessään paikalla allekirjoittanut tutki tieleikkauksen sekä rinteeseen molempiin suuntiin löytökohdasta löytämättä kuitenkaan mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

10. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 16920

Kylä: Lammun

Talo: Kallio

om. Toimi Kallio (os. Lammun, Liperi)

Löytöpaikka sijaitsee n. 15,5 km Liperin kirkolta Lounaaseen ja n. 1 km luoteeseen Heinäveden tiestä Leppilampi-nimisen pienen lammen etelärannalla. Varsinainen löytökohta on n. 200 m Kallion talosta länteen ja n. 300 m Leppilammen eteläpäästä etelään pelloksi raivatulla mutaperäisellä alueella, joka on kuivatettu Leppilammen pintaa laskemalla. Poikkitalta löytyi peltoa raivattaessa mutamaasta n. lapionpiston syvyydestä. Itse Kallion talo sijaitsee muutaman metrin löytöpaikkaa korkeammalla moreenimäen kupeessa. Huolimatta etsiskelyistä ei Kallion ympäristössä löytynyt mitään kivikautiseen asuinpaikkaan viittaavaa, ei liioin muuhun muinais-

jäännökseen.

11. Pitäjä: Liperi Löydökset: KM 16919
Kylä: Risti
Talo: Juoppola RN:o 1²⁴
om. Clavi Lavikainen (os. Kaatamo)

Löytöpaikka sijaitsee n. 11,5 km Liperin kirkolta luoteeseen sijaitsevan Ristilammen pohjoisrannalla. Itse löytökohta on melko jyrkästi Ristilampeen viettävää peltorinnettä heti päärakennuksen eteläpuolella n. 50 m lounaaseen siitä. Paikka sijaitsee rinnepellon yläosassa, jonka korkeus Ristilammen pinnasta lienee n. 10-15 m silmämäärällä arvioiden. Keihäänkärki, joka on piitä, löydettiin hiekkaperäistä peltoa kynnettäessä.

Allekirjoittanut teki pellon yläosaan joitakin koekuoppia , mutta ei löytänyt mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

12. Pitäjä: Liperi Löydökset: KM 12344
Kylä: Liperinkylä
Talo: Koivuvaara (Rouvinen)

Löytöpaikan tarkkaa sijaintia en pystynyt saamaan selville. Alasuo sijaitsee n. 4,5 km Liperin asemalta etelään Liperin kirkolle vievän tien itäpuolella, sen ja Kuorinkajärven välissä. Paikka on entistä Kuorinkajärven pohjaa.

Alasuon ympäristöstä en löytänyt mitään kivikautiseen asutukseen tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

13. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 12232

Kylä: Liperinkylä

Talo: Saraste

Löytöpaikka sijaitsee n. 3 km päässä Liperin asemalta itään sijaitsevan Pahakalalammen rannalla. Tarkempaa löytökohtaa, kuten esim. Sarasteen maan sijaintia en saanut paikalla käydessäni selville.

Pahakalalampi on melko suuri lampi, joka sijaitsee hiekkaperäisessä harjumaastossa. Sen rannat ovat melko jyrkät ja korkeat. Lammen rannoilta en löytänyt mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

14. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 10538:1

Kylä: Liperinkylä

Talo: Kuikansalmi RN:o 2

Löytöpaikka, joka on nimeltään Perttisaari, on n. 4 km kaakkoon Liperin kirkolta sijaitseva saari, joka on suurimmaksi osaksi tuullut näkyviin aikoinaan Oriveden laskun yhteydessä. Tarkkaa löytökohtaa ei allekirjoittanut saanut selville. Perttisaaresta ja sen kohdalta mantereelta Kuikansalmen pelloilta ei allekirjoittanut löytänyt mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

15. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 14854:1-3

Kylä: Taipaleen kylä

Talo: Viinijärven asema

Löytöpaikka sijaitsee n. 400 m Viinijärven asemalta Joensuuun päin heti radan pohjoispuolella n 15 m päässä siitä. Paikasta ks. Björkmanin kertomusta.

Allekirjoittanut ei havainnut paikalla eikä sen ympäristössä mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa. Osasyynä lienee ollut se, että paikalla on suoritettu sangen suuria maansiirtotöitä: maata on toisaalta viety ja toisaalta tuotu.

16. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 10254

Kylä: Vaivio

Talo: Salmela

Poikkikirveen löytöpaikkaa en pystynyt enää saamaan selville huolimatta monista haastatteluista Vaivion kylässä. Ilmeistä on kuitenkin, että löytöpaikka on sijainnut n. 6,5 km koilliseen Liperin asemalta sijaitsevan Vaivionlahden ja Vaivion~~niemi~~ lammen välisellä puro-osuudella, jossa "välirauhan vuonna" 1940-41 suoritettiin puronperkaustöitä. Vaivionlahden ja lammen välinen niemeke on paikkakuntalaisten kertoman mukaan juuri Salmelan tiloja.

Allekirjoittanut tarkasti puron molemmin puolin kohoavat rannat, mutta ei löytänyt mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

17. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 9566

Kylä: Kuokolahti

Talo: Riihelä

Kaksoistaltan löytöpaikaksi merkitty Saunalahti sijaitsee n. 13 km kaakkoon Liperin kirkolta Tutjunniemen länsirannalla Orivedessä sijaitsevan Rauvansaaren kohdalla. Saunalahden itärannalla olevassa mökissä ei kukaan tiennyt mitään kaksoistaltan löytymisestä. Allekirjoittanut kiersi kuitenkin lahden rantamia löytämättä muutamia kaskiraunioita lukuunottamatta mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

18. Pitäjä: Liperi

Löydökset: ET. Karj. maak.museo 24

Kylä: Kolehmalta

Talo: Paljakka RN:o 16³⁰

Paljakan talo sijaitsee n. 11,5 km Liperin kirkolta lounaaseen ja n. 300 m päässä Heinäveden tiestä itään. Talolle kääntyvä tie erkane n. 500 m päässä Leppilammen koululta Heinävedelle päin. Varsinaista löytöpaikkaa, joka sijaitsee talon alapuolella olevalla suolla n. 300 m päässä talosta ei kukaan sen nykyisistä asukkaista tiennyt.

Tarkastin kuitenkin suon itäreunalla sijaitsevan töyrän, jolla talokin sijaitsee, löytämättä kuitenkaan mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännökseen viittaavaa.

19. Pitäjä: Liperi

Löydökset: KM 16921

Kylä: Kolehmala

Talo: Pohjattoman Lappala

om. Yrjö Lappalainen (os. Kolehmala, Liperi)

Pohjattoman Lappalan talo sijaitsee n. 13 km lounaseen Liperin kirkolta ja n. 700 m kaakkoon Heinäveden tieltä. Lappalaan vievä tie eroaa Heinäveden tiestä n. 1,5 km päässä Leppilammen koululta Heinävedelle päin.

Käydessäni paikalla ei kukaan talon väestä ollut kotosalla, joten poikkitaltan varsinaista löytökohtaa en saanut selville. Tarkastelin kuitenkin asuinrakennuksen ympärillä sijaitsevia heinällä olevia peltoja toteamatta kuitenkaan mitään kivikautiseen asuinpaikkaan tai muuhun esihistorialliseen muinaisjäännöseen viittaavaa.

Liperin muinaisjäännösten inventoinnin yhteydessä jäi kuitenkin vielä muutamien vanhan löydön paikallistaminen suorittamatta: syynä olivat puutteelliset tai jo vanhentuneet löytötiedot. Niinpä Taipaleen kylästä ei löytynyt sen enempää Moisio-nimistä taloa kuin työmies Adam Sirviötäkään, joka v. 1921 oli löytänyt kyseisen talon maalta Alasuon niityn reunasta reikäkiven (KM 7951). Samoin jäi löytämättä Taipaleen kylästä Hyvärisen talon pelto, josta on tullut päivänvaloon kaksikin kivikautista esinettä, nimittäin kivikuokka (Kuopion museo 2543) ja oikotaltta (Kuopion museo 2551).

Kolmantena selvittämättömänä paikkana on Komperossa sijainnut Antti Monosen talo, jonka maalta talon isäntä aikoinaan on löytänyt pyörökirveen (KM 6437).

f. 31567

f. 31568

f. 31569

Liperinkylä, Kyläsärkkä (1)

Kivikautinen asuinpaikka Kiviksestä. Koskiosassa mäkyvän leikkauksen oikean puoleisessa päässä säilyneillä alareunaa. Taustalla Raikampi

f. 31570

f. 31571

f. 31572

Liperinkylä, Törppölä (5)

Kivikautinen löytöpaikka (isäntä seisomassa) etelästä. Taustalla Joensuun - Kuopion maantie.

f. 31573

f. 31574

Lammu, Kallio (10)

Kivikauttinen löytöpaikkea (isäntä neisomassa) lännestä. Taustalla Kallion tilan rakennukset.

f. 31575

f. 31576

Risti, Juoppola (11)

Kivikauttinen löytöpaikkea pohjoisesta. Löytökohde etualalla keskellä. Vasemmalla taustalla Ristilampi.